

Temat: Średniowiecze- wstępna charakterystyka epoki

1. Nazwa i ramy czasowe epoki

„media aetas”- łac. czasy, wieki średnie

Mediewistyka – nauka zajmująca się badaniem średniowiecza.

Mediewista – badacz średniowiecza.

2. Symbole epoki:

a. Symbole czasów:

- krzyż – teocentryczny światopogląd, wielki wpływ Kościoła na politykę,
- miecz – wielkie znaczenie stanu rycerskiego, średniowiecze epoką wojen;

b. Symbole ówczesnych ośrodków władzy:

- tiara – potrójna korona papieża, to znak władzy duchownej,
- korona – symbol władzy świeckiej, ustrojem politycznym państw tego okresu jest monarchia, na której czele stoi król, cesarz, car.

3. Średniowieczne realia:

- uniwersalizm - jedność
- język – łacina,
- religia – chrześcijaństwo,
- ustrój społeczno – polityczny – feudalizm,
- szkolnictwo – parafialne, klasztorne, uniwersytety,
- scholastyka – średniowieczna filozofia szkolna, próbowała połączyć rozum i wiarę, tzn. za pomocą rozumu udowadniać prawdy wiary(np. dowody św. Tomasza na istnienie Boga)
- zakony i klasztory,
- wojny, zarazy i epidemie –wszechobecność śmierci,
- karnawał- sposób na odreagowanie restrykcyjności nauki Kościoła i rozładowanie lęku przed śmiercią.

4. Światopogląd epoki:

- Teocentryzm – Bóg w centrum zainteresowania
- Augustynizm – poglądy św. Augustyna:
  - człowiek jest bytem złożonym z wiecznej duszy i śmiertelnego ciała,
  - szczęście może dać człowiekowi tylko miłość do Boga,
  - prawd bożych człowiek powinien szukać w duszy,
  - poznanie Boga dokonuje się w akcie iluminacji,
  - zło jest brakiem dobra,
  - zbawienie jest darem Boga niezależnym od ludzkich zasług.
- Tomizm – poglądy św. Tomasza z Akwinu:
  - wiara i rozum to dwie drogi poznania prawd wiecznych,
  - istnienie Boga można udowodnić logicznie,
  - wszystkie byty tworzą hierarchię,
  - Bóg jest stwórcą poszczególnych bytów,
  - człowiek nigdy nie zdobędzie pełnej wiedzy o Bogu.